

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/76/2018
Identifikačné číslo spisu: 5416204088
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5416204088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: NN Životná poisťovňa, a.s., so sídlom Jesenského 4/C, 811 02 Bratislava, IČO: 35 691 999, právne zastúpeného CLS Čavojský & Partners, s.r.o., so sídlom Zochova 6-8, 811 03 Bratislava, IČO: 36 854 972, proti žalovanému: S. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. C. XXX, C. F. Z., zastúpenému právnym zástupcom JUDr. Jozefom Polákom, advokátom, so sídlom Aleja Slobody 1890/50, 026 01 Dolný Kubín, o zaplatenie 2.531,- Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9Cb/87/2016, v konaní o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. júna 2018, č. k. 14Cob/28/2018-274, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 07. novembra 2017, č. k. 9Cb/87/2016-196, výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.531,- Eur, úroky z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 2.531,- Eur od 3.6.2016 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur a výrokom II. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

2. Žalobca žiadal od žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 2.531,- Eur vrátane úrokov z omeškania a paušálnej náhrady. Nárok odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o vykonávaní finančného sprostredkovania zo dňa 15.2.2012 (ďalej aj „ Zmluva“) vykonával žalovaný pre neho činnosť finančného sprostredkovateľa, za ktorú mu žalobca vyplácal provízie podľa podmienok stanovených v Prílohe č. 1. Zmluvy. V zmysle ustanovenia čl. V bod 4. tejto zmluvy bol žalobca oprávnený aj jednostranne meniť podmienky provízneho systému upravené v prílohe zmluvy. S účinnosťou od 1.1.2013 bol upravený provízny systém odlišne oproti stavu v roku 2012 a následne došlo k úprave

provízneho systému s účinnosťou od 1.7.2013. Dňa 1.9.2013 uzatvoril žalobca so žalovaným novú Zmluvu o vykonávaní finančného sprostredkovania, ktorá nahradila predchádzajúcu sprostredkovateľskú zmluvu a súčasťou ktorej bola opäť aj Príloha č. 1, v ktorej bol upravený provízny systém s účinnosťou od 1.9.2013 a tento bol dňa 1.7.2014 tiež zmenený. Všetky zmeny provízneho systému boli žalovanému oznamované prostredníctvom zmluvne dohodnutých komunikačných prostriedkov, pričom žalovaný vykonávanie zmien provízneho systému, resp. ich neoznamovanie, nikdy nenamietal. V dôsledku technickej chyby v systéme žalobcu bola žalovanému v období od januára 2013 do marca 2014 omylom vyplatená provízia s označením „nadstavbová kmeňová odmena“ vo výške 2.531,- Eur, na ktorú však žalovaný v zmysle Prílohy č. 1, oddiel C, kapitola II. nemal nárok.

3. Žalobca tvrdil, že neoprávneným vyplatením provízie (nadstavbovej kmeňovej odmeny) došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu podľa ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca žalovaného vyzval dňa 20.5.2016 na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorú výzvu žalovaný prevzal 26.5.2016 a následne na ňu reagoval dňa 09.6.2016, pričom obohatenie odmietol vydať. Rovnako žalovaný zareagoval aj na ďalšiu výzvu žalobcu zo dňa 11.10.2016.

4. Podľa súdu prvej inštancie medzi stranami nebola sporná existencia zmluvného vzťahu na základe postupne uzatváraných dvoch sprostredkovateľských zmlúv. Nebolo tiež sporné, že žalovaný na základe týchto zmlúv vykonával od 15.2.2012 do 9.3.2014 činnosť finančného sprostredkovateľa, za ktorú mu bola okrem iného zaplatená nadstavbová kmeňová odmena v celkovej výške 2.531,- Eur. Rozsah vykonávanej činnosti nebol medzi stranami sporný a aj preto prvoinštančný súd nevykonával dokazovanie výsluchmi svedkov, ktorých označil žalovaný. Podľa súdu išlo o oneskorene vykonaný návrh na dokazovanie, keďže identifikačné údaje týchto svedkov neboli okresnému súdu riadne a včas oznámené.

5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvný vzťah založený sprostredkovateľskými zmluvami sa riadil Obchodným zákonníkom ako tzv. nepomenovaná zmluva podľa ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a ustanovenie článku V bod 4. Zmluvy o vykonávaní finančného sprostredkovania bolo platné. Žalovaný nepreukázal, že so zmenou provízneho systému prejavil nesúhlas a okrem toho počas výsluchu potvrdil, že nič nenamietal ani voči zneniu predmetného ustanovenia pri uzatváraní zmluvy. Žalovaný nebol v zmluvnom vzťahu v pozícii spotrebiteľa, a preto sa nemôže domáhať ochrany podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. V čase poskytnutia nadstavbovej kmeňovej odmeny žalovanému neexistoval žiadny právny titul z provízneho systému na vyplatenie takej odmeny. Jej prijatím tak došlo na strane žalovaného ku vzniku bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalovaný bol povinný ho žalobcovi v plnom rozsahu vrátiť. Uplatnený nárok žalobcu nebol premlčaný, pretože právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v obchodných záväzkových vzťahoch sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej dobe štyroch rokov podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka (ZSP č. 61/2010, Rc 34/2002). Súd prvej inštancie žalobcovi priznal aj nárok na úroky z omeškania v požadovanej výške, ktorá zodpovedá výške tzv. zákonných úrokov z omeškania.

6. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, na odvolanie žalovaného, napadnutým rozsudkom zo dňa 28. júna 2018, č. k. 14Cob/28/2018-274, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi v celom rozsahu priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe voči žalovanému vyhovel. Podľa odvolacieho súdu žalovaný podpisom obidvoch zmlúv o vykonávaní finančného sprostredkovania vyjadril súhlas so zmluvnými podmienkami týchto zmlúv vrátane súhlasu s jednostrannou možnosťou žalobcu meniť provízne podmienky obsiahnuté v Prílohe č. 1 týchto zmlúv. Nie je pritom možné hodnotiť na škodu žalobcu skutočnosť, že sa žalovaný prípadne riadne neoboznámil so zmluvnými podmienkami týchto zmlúv, s ktorými vyslovil podpisom týchto zmlúv súhlas a ktoré vo vzťahu k žalobcovi nikdy nenamietal. Oznámenie zmeny províznych podmienok komunikačnými kanálmi dohodnutými v obidvoch uzatvorených zmluvách žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nevyvrátil. Nemôže preto obstať odvolacia námietka žalovaného, že mu oznámenie o zmene províznych podmienok nebolo nikdy doručené, ani inak oznámené. Žalobca dostatočným spôsobom predložením vyššie uvedenej zmeny províznych podmienok v kontexte so spôsobom doručovania tejto zmeny komunikačnými prostriedkami dojednanými v obidvoch zmluvách a v kontexte s povinnosťou

žalovaného s týmito dokumentmi vystavenými žalobcom oboznamovať sa minimálne raz týždenne, preukázal skutočnosť doručenia zmeny provízných podmienok žalovanému.

7. Podľa odvolacieho súdu v zmysle uvedených zistení tak od 1.1.2013 v právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovaným platili zmenené provízne podmienky, v zmysle ktorých žalovaný nemal nárok na zaplatenie nadstavbovej kmeňovej odmeny. Ak zo strany žalobcu bol napriek tomu tento druh odmeny žalovanému naďalej vyplácaný, jednalo sa zo strany žalobcu o plnenie, na ktoré nebol daný právny dôvod a prijatím tohto plnenia vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. Nemôže obstať argumentácia žalovaného v tom smere, že žalobca vyplatením faktúr žalovaného, ktoré obsahovali aj túto nadstavbovú kmeňovú odmenu, nárok žalovaného uznal v zmysle ust. § 323 ods. 2 v spojení s ust. § 407 ods. 2 a 3 Obchodného zákonníka. Ust. § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka zakotvuje vznik účinkov uznania zvyšku dlhu v prípade, ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok. Ust. § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka pritom koncipuje uznanie záväzku ako vznik právnej domnienky, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32Odo 453/2004 pritom možno uznať aj neexistujúci záväzok a uznanie takéhoto neexistujúceho záväzku nerobí právny úkon uznania dlhu neplatným. Vývratiteľná právna domnienka v zmysle ust. § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka o trvaní uznaného záväzku v okamihu jeho uznania presúva dôkazné bremeno trvania záväzku na dlžníka, ktorý musí prípadne preukázať, že takýto uznaný záväzok neexistuje. Odvolací súd zdôraznil, že v kontexte prejednávaneho sporu potom aj v prípade, ak by sa zaplatenie vystavených faktúr žalovaného žalobcom malo považovať za uznanie dlhu, možno konštatovať, že žalobca uniesol svoje dôkazné bremeno a preukázal, že na strane žalovaného nevznikla relevantná pohľadávka na zaplatenie časti vyplatenej odmeny, čím žalobca preukázal, že na jeho strane takýto záväzok neexistoval (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 29Odo 1457/2005). Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným procesnou úpravou na odôvodnenie rozhodnutí.

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p, nakoľko prvoinštančný a odvolací súd nevykonali ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy na zistený stav vecí, zároveň aplikáciou a výkladom týchto ustanovení obmedzili základné práva žalovaného spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu.

9. Podľa dovolateľa sú závery odvolacieho i prvoinštančného súdu, o tom, že zmluvný vzťah založený sprostredkovateľskými zmluvami sa riadil Obchodným zákonníkom ako tzv. nepomenovaná zmluva (§ 269 ods. 2 Obch. zák.) a ustanovenie článku V. bod 4. Zmluvy o vykonávaní finančného sprostredkovania je platné, nesprávne a arbitrárne. Rovnako nesprávne závery súdov je skutočnosť, že uplatnený nárok žalobcu nie je premlčaný.

10. Dovolateľ, konštatoval, že súdy neakceptovali skutkové tvrdenie žalovaného, ktorý účinne poprel tvrdenie žalobcu o doručení oznámenia o zmene výšky provízie a bez toho, aby žalobca v priebehu konania toto svoje skutkové tvrdenie preukázal, súd vyhovel žalobe. Žalobca mal v tomto konaní povinnosť preukázať svoje tvrdenia o tom, že zmenu provízných podmienok alebo dokument, ktorý takúto zmenu obsahoval doručil žalovanému, čo však neurobil ani v rámci konania na súde prvého stupňa ani neskôr v odvolacom konaní. Pokiaľ tak neurobil, neuniesol dôkazné bremeno, a preto mal súd prvého stupňa žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Súd prvej inštancie tak mal správne považovať zníženie výšky dohodnutej provízie za neplatné resp. nepreukázané.

11. Dovolateľ opätovne tvrdil, že žalobca mal možnosť reklamovať nesprávnosť výšky provízie uvedenej v predložených faktúrach, čo však neurobil, faktúry riadne zaplatil čím v zmysle ust. § 323 ods. 2 Obchodného zákonníka nárok žalovaného na zaplatenie provízie vo výške sporných faktúr uznal. Žalovaný namieta, že napadnutým rozsudkom bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy. Podľa názoru žalovaného výklad ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré uskutočnil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nie je v súlade s Ústavou SR. Súd prvej inštancie mal povinnosť skúmať absolútnu neplatnosť článku V. bod 4. Zmluvy o vykonávaní finančného sprostredkovania pre obchádzanie zákona, jeho neurčitost',

nedostatok prejavu vôle a jej rozpor so zákonom ex offio, a to aj bez akéhokoľvek návrhu zo strany žalovaného.

12. Ďalej žalovaný napádal, že rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa všetky pojmové znaky pojmu arbitrárny rozsudok. Arbitrárnosť napadnutého rozsudku spočíva v tom, že súd prvého stupňa pre žalovaného z nepochopiteľných príčin vzhliadol v predmetnom spore dôvodnosť podanej žaloby. Na vyhoviecie žalobe žalobcu neexistoval žiaden zákonný predpoklad a podľa žalovaného rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je riadne odôvodnené, a je teda nepreskúmateľné. V odôvodnení rozhodnutia krajského súdu v napadnutej časti chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval, a to najmä pri otázke právneho posúdenia veci, keď súd arbitrárne rozhodol o platnosti zmluvy o vykonávaní finančného sprostredkovania a nevzhladol dôvodnosť procesnej obrany žalovaného. Odvolací súd v napadnutom rozsudku neuskutočnil výklad ustanovení Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Civilného sporového poriadku v súlade s judikatúrou a nevzal do úvahy ústavný aspekt danej veci. Žalovaný má za to, že napadnutým rozsudkom bol porušený aj princíp spravodlivosti zakotvený v článku 1 ods. 1 Ústavy SR. Preto dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a spor mu vrátil na ďalšie konanie a priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania. Spolu s dovolaním podal návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia i rozsudku súdu prvej inštancie.

13. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý považuje dovolanie za nedôvodné a žiada ho zamietnuť, spolu s priznaním trov dovolacieho konania. Podľa žalobcu je dovolanie postavené na právnom posúdení sporu, nie procesných pochybeniach. Tvrdenia dovolateľa týkajúce sa a) šikanózneho uplatňovania práv, b) porušenia rovnosti strán, c) porušenia kontradiktórnosti civilného procesu, d) porušenia princípu spravodlivosti, e) práve na spravodlivé súdne konanie, f) posúdenia toho, čo je arbitrárny rozsudok, g) požiadaviek na riadne a úplné odôvodnenie rozhodnutia, h) práva na prístup k súdu, sú uvádzané iba vo všeobecnej rovine bez konkrétneho prepojenia na merito sporu, čím len vyvoláva pomerne výraznú zmätočnosť a neprehľadnosť dovolania. Žalobca sa v tomto smere v plnom rozsahu prikláňa k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. IV. ÚS 252/04 a I. ÚS 50/04, ktorých podstatou je to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi účastníka.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť (§ 447 písm. f/ C. s. p.).

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

17. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo

konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

19. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

20. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

21. Podľa názoru žalovaného je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého ustanovenia je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

22. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

23. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

24. Z obsahu dovolania je zrejmé, že vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., vidí dovolateľ v tom, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený, arbitrárny, keďže odvolací súd sa nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovaného, neakceptoval jeho skutkové tvrdenia, bol porušený princíp kontradiktórnosti konania, právne závery súdov nižšej inštancie sú arbitrárne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu a Ústavou SR, proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok zjavne vyznieva ako nespravodlivý.

25. K dovolacej námietke žalovanej, súvisiacej s nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

26. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

27. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

28. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

29. Štruktúra práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 C. s. p., pričom táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 387 ods. 2 C. s. p.). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť. Ústavný súd SR vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

30. V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

31. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanom spore odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z rozsiahleho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, sú zrejme podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Odvolací súd sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného, ktorý ich pretavil následne do svojho dovolania. Odvolací súd bol právneho názoru, že zmluvný vzťah založený medzi žalobcom a žalovaným, uvedenými sprostredkovateľskými zmluvami sa riadil Obchodným zákonníkom ako tzv. nepomenovaná zmluva v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a na tento vzťah správne aplikoval relevantné ustanovenia tohto právneho predpisu. S uvedeným záverom potom súviselo aj vecne správne posúdenie otázky premlčania uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia súdom prvej inštancie. Odvolací súd vo vzťahu k tejto otázke, v rámci riešenia sporu, poukázal na ustálenú judikatúru, napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/148/2004, z ktorého plynie, že samotná skutočnosť, že Obchodný zákonník výslovne neupravuje začiatok plynutia premlčacej doby a jej dĺžku ešte neznamená nevyhnutnosť aplikácie právnej úpravy Občianskeho zákonníka, ale len to, že tieto otázky treba riešiť podľa všeobecných ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/86/2005, podľa ktorého právna úprava premlčania pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia

je komplexne upravená v Obchodnom zákonníku a všetky otázky s ňou súvisiace treba riešiť podľa týchto ustanovení, preto aplikácia ustanovení o všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa Občianskeho zákonníka je neprípustná. K obdobným záverom dospel aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 92/06, v zmysle ktorého, aj keď sa bezdôvodné obohatenie riadi Občianskym zákonníkom, premlčanie práv z neho bude v obchodných vzťahoch podliehať iným pravidlám ako tým, ktoré platia v režime Občianskeho zákonníka, t. j. na dĺžku doby premlčania bude potrebné aplikovať všeobecnú 4 ročnú premlčaciu dobu podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka.

32. Odvolací súd po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 1 C. s. p..

33. Podľa názoru dovolacieho súdu, procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

34. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania (v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne, ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

35. K ostatnej dovolacej námietke žalovaného týkajúcej sa podľa jeho názoru nesprávneho vyhodnotenia dôkazov predložených v konaní, prípadne nevykonaním niektorých dôkazov, dovolací súd pripomína, že uvedenú vadu nemožno považovať za nesprávny procesný postup, ktorým by sa znemožnilo strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.). Totiž už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993).

36. Dovolací súd zároveň dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 431 ods. 1 a 2 C. s. p., nemožno považovať argumenty žalovaného uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmé

v zásade najmä jeho nespokojnosť s vyvodením skutkových zistení a záverov súdmi nižších inšancií.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p. Preto dovolací súd dovolanie žalovaného proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol, pretože dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

38. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 453 ods. 1 C. s. p. v spojení § 255 ods. 1 C. s. p.). Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inšancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.